

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 Din, za 1/2 leta
90 Din, za 1/4 leta 45 Din,
mesečno 15 Din; za ino-
zemstvo: 210 Din. — Pla-
ča in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Številka 123.

Uredništvo in upravnništvo
je v Ljubljani v Gregorči-
čevi ulici 23. — Rokopisov
ne vračamo. — Račun pri
pošt. hranilnici v Ljubljani
št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak torek, četrtek in sobota

Liubliana, sobota 31. oktobra 1936

Cena posameznih številki Din 1'50

Mednarodni praznik varčevanja

Po vsem kulturnem svetu je posvečen 31. oktober misli varčevanja. Slovenci, ki smo že stoletja v ozkih zvezah s tem kulturnim svetom, se naravno tudi leto za letom udeležujemo te mednarodne propagande za dvig varčevanja, čeprav so pri nas baš v denarništvu tako edinstveno težke razmere, da se že skoraj zdi, ko da bi bilo proslavljanje ideje varčevanja odveč.

Toda ni drugega sredstva, da pridemo zopet na zeleno travco, kakor da varčujemo. Se več je res! Baš zato, ker so pri nas razmere tako izjemoma slabe, imamo tem več vzroka, da misel varčevanja čim bolj povzdignemo. Kajti da spravimo naše denarništvo zopet v tek in gibanje, ni druge poti, ko da mu damo denar, da bo moglo zopet začeti delovati. Smo prav na tistem, ko hišni posestnik, ki je postavil že vso hišo, pa mu je zmanjkalo denarja, da bi jo tudi notranje opremil, da more stanovanje v njej začeti oddajati strankam. Če ne dobi še tistega končnega denarja, da dogradi vso hišo do konca, potem mu ne bo samo hiša prav nič nesla, ampak bo izgubil še denar, ki ga je izdal za postavitev hiše v surovem stanju. Včasih je pač tako, da je treba žrtvovati tudi zato, da se reši že izdan denar. Kakor se čudno sliši, toda tako je, da izgine izguba, če se izda več denarja, da pa je izguba nenadomestljiva, če se ga izda premalo.

Tako je tudi z našimi hranilnicami in posojilnicami. Če bi te mogle takoj začeti posloovati v starem obsegu, potem se nobenemu vlagatelju ne bi bilo treba bati, da ne bi dobil vsega denarja nazaj. Kvečjem bi se mu moglo zgoditi, da bi moral kakšno leto počakati na izplačilo vse vloge, da pa bi pri tem v redu dobil vse svoje obresti. Če pa denarni zavodi ne poslujejo normalno, če je njih delo le to, da izterjajo vse svoje terjatve in izplačajo vse svoje upnike, potem so ti denarni zavodi dejansko že v likvidaciji in izgube bi se večale ter se nikdar ne bi mogle sanirati.

Največji interes, da začno zopet denarni zavodi v redu posloovati, imajo zato vlagatelji. Zato pa je tudi v njih lastnem interesu, če se varčevanje zopet poživijo, če začno vloge v denarnih zavodih zopet naraščati, ker se s tem omogoči, da morejo denarni zavodi iz stanja postopne likvidacije preiti zopet v stanje postopne obnove poslovanja.

Varčevanje pa ima za nas tudi nacionalen interes. Pritožujemo se nad poslovanjem tujega kapitala in njegovim brezobzirnim izkoriščanjem naših naravnih zakladov in naših delovnih sil. Brez uspeha in brez haska so vse te naše pritožbe, če ne bomo obenem delali na to, da zberemo lastni in res domači kapital, ki bo mogel prevzeti polagoma vlogo, ki jo igra danes v našem poslovnem življenju tuji. Ni pa druge poti, da pridemo do lastnega kapitala kakor varčevanje. Vsi brez izjeme moramo varčevati, svoje prihranke pa nositi v hranilnice in posojilnice v naše domače denarne zavode, kajti samo kapital, ki je zbran v hranilnicah, je v resnici naš domači kapital.

Čim prej bomo ta kapital zbrali,

tem hitreje bomo rešeni tudi onega izkoriščanja po tujem kapitalu. Čim prej bomo zbrali lasten kapital, tem prej bomo tudi deležni vseh onih dobrot, ki jih uživa danes edinole tuji kapital. Pot do blagostanja je edinole v zbiranju lastnega domačega kapitala.

Danes, ko je padlo zaupanje ne le v denarne zavode, temveč ko je kriza zaupanja že kar splošna, je seveda še zlasti težko, propagirati varčevanje in nalaganje denarja v domače denarne zavode. In vendar

ni drugega izhoda. Če hočemo priti naprej, potem moramo sedanje nezaupanje premagati, ker je to nezaupanje ovira vseh ovir. To nezaupanje onemogoča vsako večje delo, vsako pomembnejšo akcijo ter je eden glavnih vzrokov onega mrtvila, ki duši vse naše javno življenje in tudi naše gospodarstvo.

Vzglede drugih narodov uče, da je danes mogoče zboljšanje le z velikimi dejanji in velikimi akci-

jami in zato je treba sedanje nezaupanje ubiti.

Mednarodni dan varčevanja je morda pri nas težje izvedljiv ko drugje, zato pa tem bolj potreben, ker je vsa naša eksistenca odvisna od tega, če bomo dosegli zopet nekdanje varčevanje. Geslo vseh Slovencev, ki hočejo priboriti svojemu narodu mesto na soncu, mora zato biti, da z vsemi svojimi silami delajo za uspeh misli varčevanja.

Moramo varčevati, moramo zbrati svoj domač kapital!

Zapravljanje narodnih energij

Napraviti treba konec desorganiziranosti našega gospodarstva

Če bi kdo grafično prikazal vse ogromne energije, ki jih je uporabil naš narod zaradi strankarskih gesel in zaradi napredka posameznih strank, potem bi moral narisati črto, ki bi se skoraj navpično dvigala od l. 1918. dalje pa do današnjega dne. Če bi pa obenem hotel pokazati tudi učinek teh izkoriščenih energij, potem bi moral potegniti črto, ki bi šla daleč pod povprečje, ker je bil učinek vseh teh naporov le v redkih primerih pozitiven, večinoma pa vseskozi negativen. Saj nismo niti glede ureditve čisto strankarsko političnih vprašanj prišli do nobene jasnosti in do nobenega napredka. Naše parlamentarno življenje pač nikjer ne kaže sledov napredka, a tudi ugled našega parlamentarizma v vsej tej dolgi dobi ni prav nič narasel.

Če pa še pogledamo na kakovost zakonodajnega dela, ki se je pri nas v tem času izvršilo, potem moremo pač biti vse prej ko ponosni. Saj je res, da je izšla pri nas takšna obilica zakonov, ki se po novem imenujejo le še uredbe, kakor le v malokateri državi. Kdor ima veselje nad tem, da je zakonov čim več, ta pride pri nas res na svoj račun. Toda vrednost zakonodajnega dela ni v obilici zakonov, temveč v njih kakovosti. Kako pa je z njo, treba samo pogledati v brezštevilne novle, izpremembe in dopolnitve zakonov, treba samo prelistati vse brezštevilne pravilnike, uradna tolmačenja, razpise ministrstev k tem zakonom. Prišli smo danes prav za prav že do tega, da je izvajanje zakona jasno šele takrat, kadar izide pravilnik in kadar izda minister svoja avtentična tolmačenja. Zakon sam postaja vedno bolj samo okvir, v katerem pa se morejo posamezna določila prav na široko raztezati in omejevati.

Ko smo trošili skoraj vse narodne energije le za politično-strankarska vprašanja, pa smo čisto zanemarjali vsa gospodarska vprašanja. Kaj šele, da bi organizirali svoje gospodarstvo in da bi zbrali vse njegove sile, da bi se mogli uveljaviti tudi v gospodarski tekmi z drugimi narodi. In težke posledice naše gospodarske desorganiziranosti se čutijo vedno bolj in bolj, pa če pogledamo na katerokoli polje našega gospodarskega življenja.

Posledica vsega tega je, da je v vsaki novi situaciji vse naše gospodarstvo popolnoma brez vsake orientacije. Našo državo je zadela n. pr. zaradi sankcij proti Italiji

težka gospodarska stiska. Te sankcije niso prišle za nas nepričakovano, temveč so odločujoči ljudje vedeli že dolgo prej, kdaj bodo stopile sankcije v veljavo. Ali ne bi bilo edino pravilno in pametno, če bi se na sestanku lesnih strokovnjakov takoj začelo razpravljati o ukrepih, ki se naj store, da se najdejo za naš les drugi trgi? Isti hip, ko so stopile sankcije v veljavo, bi moral že vedeti vsak naš lesni producent, kam bo v bodoče dobavljal svoj les in kakšen les se zahteva na teh trgih. Prav tako bi moral vedeti vsak trgovec, v katere dežele bo moral v bodoče pošiljati svoj les in kako mora biti izdelan in opremljen ta les, da ga bo mogel uspešno prodati. Toda minule so sankcije in naš lesni izvoz se še ni pričel (vsaj iz Slovenije ne) in tudi danes še ne vemo, kdaj se bo pričel! A pri tem minevajo tedni in meseci, propadajo podjetja, izgubljajo na vrednosti terjatve za preje dobavljeno blago, se zapravlja narodno premoženje.

Po vseh državah odgovorni ljudje vedno skrbno pazijo, če izvoz napreduje ali nazaduje. In če vidijo, da nazaduje, mu takoj priskočijo na pomoč z znižanjem prevoznih stroškov in s podeljevanjem posebnih izvoznih premij. Pri nas pa je moral izvoznik plačevati v obliki tečajnih razlik za svoje devize Narodni banki in državi poseben davek.

Pri izvozu sadja smo prav tako zapravili že milijone in milijone, ker nismo znali sadnega izvoza organizirati. Kakšne težave so se delale samo našim hmeljarjem z deviznimi predpisi, namesto da bi se jim ti čim bolj olajšali, da bi se naš hmelj tem lažje izvažal. In koliko milijonov smo izgubili zaradi neorganiziranosti izvoza češpelj, koliko milijonov zaradi naše napadne tobačne politike, itd. itd. Koliko milijonov je šlo v nič, ker so čez noč novi predpisi ustvarjali novo situacijo za naš uvoz in izvoz. Le nekateri srečni posamezniki so bili o vseh teh presenetljivih preobratih poučeni, a kaj je njih dobiček v primeri z izgubo, ki je zadela celoto?

In naše težave s tujim kapitalom? Dan na dan so pritožbe o tem kapitalu, kljub temu pa se pospešuje in favorizira. Domač kapital pa se pritiska in ovira vsak njegov razvoj. Zadostuje, če opozorimo, kako je samo naše denarništvo ostalo brez vsake podpore in kako na to še danes zamašan čaka.

Vse te napake, ki smo jih ome-

nili in ki so samo skromen drobec v primeri z vsemi napakami, radi katerih trpimo, niso nobena novost in so znane prav vsem Jugoslovanom že leta in leta. A ne odpravijo se in to je ono največje zlo, ker se je bati, da se bomo nanje že tako navadili, da sploh več ne bomo imeli smisla za pravilno in urejeno gospodarsko ter politično življenje.

In zato je danes brez moči vsak, ki bi hotel te napake odpraviti. Saj niti ne ve, na koga se naj obrne. Če objavi svoja opozorila in svoje ugotovitve v časopisih, ostanejo ta opozorila skoraj brez izjeme brez učinka. Če se obrne na razne gospodarske zastope, ki jih imamo, potem doživi še to zadoščenje, da ti sestavijo in odpošljejo spomenico na centralo, ves efekt tega pa je, da se je arhiv pomnožil še za en zaprašen akt. In zato se nobena napaka ne odpravi, zato postajajo vse kar tradicija, da so ljudje že obupali, da bi se sploh mogle odpraviti. Resignirano se vdajajo ljudje prepričanju, da sploh ni mogoče nič doseči in da je vsak napor brezupen. Med tem ko v našem narodu

volja za dobro delo pada, pa vidimo, kako drugi narodi, ki so na naši meji, nevdzdržno potencirajo svoje sile, kako se trudijo in mučijo, da bi mogli vsak hip položiti na tehtnico vse združene sile svojega naroda.

Tako postaja naš odnos do drugih narodov vedno slabše in slabše in skoraj ni upanja več, da bi dohiti druge narode. Kajti v hipu, ko smo stopili s temi narodi po osvoboditvi v tekmo kot svobodni narod, ni bila naša naloga samo ta, da dohitimo vse to, kar smo zamudili v preteklih časih, temveč da si pridobimo tudi vse to, kar je dala najnovejša doba. Ne ene in ne druge naloge nismo dosegli. Distanca, ki nas je preje delila od drugih naprednejših narodov, se zato tudi ni zmanjšala. Vsakdanji dogodki nam to le preživito potrjujejo.

Če bi bili tudi stokrat bolj bogati, kakor smo, bi vendarle postali reven narod, če bi zapravljali tako narodne sile, kakor jih zapravljamo sedaj. In zapravljali jih bomo vse dotlej, dokler ne začnemo organizirati svojega gospodarstva in ne začnemo delati reda v svoji upravi. Ustvariti moramo osrednjo organizacijo, ki bo pazila, da se dokazane napake ne ponavljajo več, ustvariti moramo osrednji urad, ki bo vse pobude in iniciativne predloge iz javnosti upoštevval in skrbel, da se ti tudi uresničijo, začeti moramo boj proti vsem nedostalkom, ki ovirajo napredek našega gospodarstva.

Samo desetinka onih sil, ki se je dosedaj trošila in se še zapravlja za prazna strankarska gesla, naj se uporabi za ta cilj, pa bo takoj vse boljše in naša pot navzgor se bo začela. Zavedamo se, da še dolgo tega cilja ne bomo dosegli in da bo še marsikatero prizadevanje za dobro izkoriščanje narodnih sil doživelo neuspeh. Bo treba pač vse te resnice tem bolj poudarjati in enkrat bodo tudi te resnice prodrle, kakor prodre vsaka resnica. Tem prej bomo rešeni nadlog, čim prej se bo to zgodilo.

Potrebna ugotovitev

Razpoloženje, ki je nastalo med kranjskim tekstilnim delavstvom po stavki, je vse prej ko ugodno za razne poklicane in nepoklicane delavske voditelje. Zato je le naravno, če skušajo ti potek in konec stavke pokazati v luči, ki ne bi preveč pokazala njih težkih napak, da ne rečemo aj več. Vendar pa ima tudi to olepševanje katastrofe svoje meje, ki jih je pa »Delavska pravica« v zadnji svoji številki temeljito prekorajčila. Dovoljuje si namreč trditi, da je stavkovno gibanje v Kranju »zadobilo tako ostro obeležje le zaradi podjetnikov, ker so odklanjali ponudene razgovore z zakonitimi strokovnimi organizacijami in z zavlačevalno taktiko razburjali delavstvo in tako onemogočili pravočasno pameten sporazum«.

Vse to, kar piše »Delavska pravica« pa ni prav nič res, kajti tudi »Delavska pravica« bo morala priznati, da so bili podjetniki takoj pripravljani za pogajanja, da je bil sporazum tudi že takoj v začetku dosežen, da pa so delavci sporazum, ki so ga sklenile »zakonite« delavske strokovne organizacije, odklonili in s tem dokazali, da te »zakonite« organizacije ne uživajo zaupanja delav-

stva. A ne samo to! Delavci so nato zasedli tvornice in niso dopustili lastnikom tvornic niti vstopa v njih lastna podjetja. Le prenaravno je, da se podjetniki niso hoteli pogajati, dokler so bila podjetja protipostavno zasedena od delavstva. Če je torej kdo pogajanja zavlačeval, potem samo tisti, ki je pomagal vzdrževati to protipostavno stanje. Takrat je bila dolžnost delavskih voditeljev, da bi jasno opozorili delavstvo na nujne posledice, ki morajo nastati iz takšne protipostavne okupacije tvornic. Toda iz strahu za popularnost ni tega storil nit en delavski voditelj. Takoj potem, ko se je zasedba tvornic nehala, pa so se tudi začela pogajanja, ki so bila tudi v kratkem ugodno zaključena.

Takšna je resnica, ki jo naj spoštuje tudi »Delavska pravica«, ki nosi tako lepo ime!

Občni zbori

Izredni občni zbor Kmetijske posojilnice vrhniške okolice bo v torek, dne 10. novembra ob pol 3 v združni pisarni na Vrhniki. Gre za spremembo pravil.

Obrtništvu Dravske banovine

Stojimo pred volitvami v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani. Mi obrtniki si bomo izbrali 20 svetnikov in 20 namestnikov, ki bodo v novo postavljeni zbornici zastopali naše stanovske interese. Ob tej priliki se zavedamo, da je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani edina gospodarska predstavica naše ožje domovine, preko katere lahko izrazimo svoje zahteve, težnje in želje.

Vsa vprašanja, na katerih trpi danes naš obrtniški stan, so tako splošnega značaja, da nam narekuje zdrav razum, najti si enotno pot in si pri tem v složnem in skupnem nastopu graditi nadaljno bodočnost.

Zato smatramo podpisano, da naj se slovniški obrtniki ob tem tako važnem trenutku ne razdvajajo niti ne v osebnih sporih niti ne v političnih medsebojnih trenjih.

Dosedanji razgovori so stvorili sporazumno bazo, na osnovi katere stopamo v predstoječe volitve. Apelirava na razsodnost in uvidenost našega obrtnišstva in preko njega, po njihovih stanovskih organizacijah pozivava celotno slovensko obrtništvu, da ob tem važnem trenutku izloči vsako osebnost ter v samozavesti in s ponosom podpre naše skupno delo in brez oklevanja glasuje za naše skupne kandidate, ki so možje našega zapiranja ter so po svojem dosedanjem delovanju dokazali sposobnost, da nas na tako uglednem mestu uspešno zastopajo.

Pozivava radi tega vse naše obrtnike, da gredo na delo z zaupanjem in ponosom svoje obrtniške samozavesti za dosego svojih upravičenih teženj.

Ivan Ogrin l. r.; Josip Rebek l. r.

Gostilničar,

ki hoče svojemu gostu dobro, mu postreže k vinu z

Rogaško slatino,

ker napravi ta vino prijetno pitno, zraven pa še pospešuje prebavo. Oba sta zadovoljna!

Zakaj ta dvojna mera

V »Politiki« piše neki upokojenec, da se naj bi upokojenecem, ker je 1. novembra nedelja, pokojnine izplačale že 31. oktobra. Predlog je prav gotovo umesten in če bi finančna uprava ta predlog izpolnila, bi le prav storila.

Toda pri tem se moramo nehoti spomniti na naše upokojene v Sloveniji. Kje so že tisti meseci, ko so prejeli upokojenci svoje pokojnine v redu. Kako zadovoljni bi bili naši upokojenci, če bi jim bilo zajamčeno, da bi vsaj do 10. vsakega meseca prejeli gotovo vso pokojnino! Prazne sanje in nade, ker v Sloveniji morajo biti upokojenci veseli, če vsaj po 20. dnevu v mesecu prejmejo svoje pokojnine!

Vprašamo: zakaj morejo dobiti beograjski upokojenci svoje pokojnine pravočasno in zakaj jih v Sloveniji nikakor ne morejo dobiti. Zakaj je dvojna mera? In kdaj bo že enkrat te dvojne mere konec?

Francija nam bo znižala uvozne carine?

Se pred devalvacijo franka je bilo dogovorjeno, da se okoli srede oktobra začne trgovinska pogajanja med Francijo in Jugoslavijo. Zaradi devalvacije so bila nato pogajanja odložena. Francija pa je bila že takrat pripravljena, da nam poviša uvozne kontingente. Ker pa so cene v Franciji po devalvaciji narasle le za 6 odstotkov, in samo za nekatere predmete tudi do največ 20 odstotkov, devalvacija pa je znašala 30 odstotkov, ni bil naš izvoz v Francijo več rentabilen in je zato popolnoma prenehal. Francoska vla-

da je tudi sama uvidela, da po sedanjih pogojih ne moremo uvažati v Francijo ter je pripravljena dovoliti za naš izvoz nekatere olajšave. V ta namen bi bilo potrebno, da bi nam Francija znižala uvozne carine za toliko, za kolikor je bil devalviran frank. Vendar pa bi zadostovalo, če bi

Francija znižala uvozne carine tudi samo za 24 odstotkov in ne za celih 30 odstotkov, za kolikor je bila zmanjšana vrednost franka, ker so se tudi cene v Franciji dvignile za 6 odstotkov. Vse kaže, da je francoska vlada pripravljena tej naši želji ustreči ter je zato francosko zunanje ministrstvo

že zahtevalo od naše vlade, da natančno navede, katere uvozne carine in takse naj bi se znižale in v kakšni višini. Pričakujejo, da se bodo koncem tega meseca, ko se bo gospodarska situacija v Franciji že zadostno razčistila, začela trgovinska pogajanja med Francijo in Jugoslavijo.

Zopet nesrečni cestni fond

Samo na decentralistični podlagi zasnovan cestni fond sprejemljiv

Jugoslovanski gospodarski listi so te dni objavili daljši izvleček osnutka novega cestnega fonda, čegar osnovne in silne napake so našim čitateljem že do dobra znane. Noben list pa ni dodal temu izvlečku niti najmanjšega komentarja, temveč je ves načrt objavljen na način, da bi mogel nepoučen bralec dobiti vtis, da ni načrt samo dober, temveč tudi moderen in da pomeni začetek velike akcije za zboljšanje našega cestnega omrežja. Iz istočasnosti objave tega izvlečka v več listih, moramo sklepati, da se hoče ta nesrečni načrt na vsak način uveljaviti. Zato je nujno, da se proti temu zakonskemu načrtu zopet nastopi z vsem poudarkom, ker je ta zakonski načrt popolnoma nesprejemljiv, ker pomeni novo obdačeno gospodarstvo, pri tem pa je zlasti za Slovenijo skrajno krivičen.

Zaradi svoje strogo centralistične zasnove pa na vse zadnje tudi ne more biti drugačen ko krivičen. Saj je že blisvo našega centralizma, da pomeni vsaka njegova odredba in vsako njegovo določilo krivico za prečanske kraje in zlasti za Slovenijo. Nismo še dobili na centralizmu zgrajenega zakona, ki ne bi te žalostne izkušnje potrdil. Zato pa imamo tudi vseh teh centralističnih zakonov že več ko zadosti in zato bi odklonili tudi stokrat boljši in tehnično dovršeni cestni fond, če je njegova osnova centralistična.

Zato tudi ne gre več samo za cestni fond, temveč gre za to, ali se bo že enkrat pri nas nehalo s centralizmom ali pa se bo še naprej z njim uničevalo naše narodno gospodarstvo. Vsako javno vprašanje mora slovenska javnost presojati le s tega stališča in samo, če se predlaga rešitev, ki pomeni demontažo centralizma, more slovenska javnost to rešitev tudi sprejeti. Dosledno in vztrajno mora gledati slovenska javnost na to, da se ta njena zahteva tudi izpolnjuje in baš v zadnjem času smo doživeli tudi že prvi primer, da je mogoče doseči upoštevanje te osnovne zahteve vsega prečanskega prebivalstva.

Kakor smo poročali, bo podružnica Priv. agrarne banke v Ljubljani popolnoma avtonomna in bo imela tudi svoj upravni odbor, ki sicer ne bo še sestavljen idealno, v katerem pa bodo imeli zastopniki Slovenije vendarle večino. Analogno se mora urediti tudi cestni fond. Kar se nabere prispevkov na področju banovine, te upravlja edinole banovinski cestni odbor in centrala nima nad tem denarjem prav nobene besede. A

tudi prispevke za ta cestni fond ne določa centrala, temveč banovinski cestni odbor, ki bi se moral izvoliti.

V bodoče mora vsak nov zakon, vsaka nova uredba pomeniti vsaj delno povečanje samoupravnih pravic ljudstva in če tega ne nudi, potem je že zaradi tega slaba in nesprejemljiva. Ne pod okriljem lepih besed, ne pod plaščem velikih obljub se ne sme več utrtjati ali pa celo povečevati centralizem, temveč tudi v vseh podrobnostih

ga je treba polagoma, a dosledno odpravljati.

S tega načelnega stališča se zato mora zakonski načrt v cestnem fondu odkloniti in če ni drugače, naj postane ta zakonski načrt tudi preizkusni kamen, če se bo naša država ravnala po načelu samouprave ljudstva ali po načelu centralizma. Zato tudi ni mogoče v tem vprašanju odnehati in zato ni druge poti, ko da se na centralistični podlagi zasnovani načrt o cestnem fondu — pokoplje!

Povišanje zgradarine

Dejanska posledica novih predpisov

Na drugem mestu objavljamo navodila davčnega oddelka finančnega ministrstva. Glavno določilo v tem navodilu je, da se zgradarina za leto 1937. ne bo na novo odmerjala, temveč da velja zgradarina za l. 1936. tudi za l. 1937. Le, če bi se dohodki od hiše bistveno povečali ali znižali, se odmeri zgradarina na novo.

Navidezno je ta novost popolnoma v redu in tudi smiselna. Zakaj vendar odmerjati vedno znova davek, če je pa ostal dohodek isti. V resnici pa stvar le ni čisto takšna in tako enostavna. Po novih navodilih se namreč smatra za bistveno zvišanje ali znižanje dohodka od poslopij le, če znaša to zvišanje ali znižanje najmanj 25% prejšnjega dohodka.

Položaj pa je danes takšen, da ni niti misliti na to, da bi mogli hišni posestniki zviševati cene stanovanj. Kupna moč prebivalstva je mnogo prešlaba, da bi prenesla kakršno koli povišanje. Dejansko se tudi vidi, da se večja in zato dražja stanovanja skoraj ne morejo oddati in da morajo tudi na periferiji znižati hišni lastniki najemnine, če hočejo stanovanja oddati. Praktično danes višjih dohodkov od stanovanj večinoma sploh ni, dočim pa je vse polno primerov, ko so se najemnine znižale. Po navodilih davčnega oddelka pa se bodo upoštevala pri odmeri zgradarine samo znižanja, ki so najmanj za četrtno manjša od prejšnjih dohodkov. To je vsekakor pretirano visoka meja. Tudi pri najboljši volji hišni posestniki tako zelo najemnin sploh ne morejo znižati. Če jih znižajo za eno desetino, se že to dovolj pozna. Za davkarijo pa ni takšno znižanje nič in ona priznava le 25 odstotno.

Če je torej hišni posestnik znižal kateri stranki najemnino za 20%, ker je videl, da stranka ne zmaguje prejšnje najemnine, ga bo davkarija kaznovala za njegovo so-

cialno sočustvanje s tem, da bo zahtevala od njega davek še za teh 20%, ki jih sploh prejel ni. Ali morda hoče davkarija s tem sploh onemogočiti vsako znižanje najemnin?

Vse kaže na to, da je oni nesrečni fiskalni interes zopet enkrat ubil vse druge ozire. Pri silni redukciji plač, zvišanju cen vseh agrarnih proizvodov bi morala država sama delati na to, da se življenje poceni, da bodo mogli ljudje vsaj nekako še shajati. In nad vse zadovoljna bi morala biti država, da ji zasebniki pri tem pomagajo. Mesto tega pa se uradno preprečuje, da bi hišni posestniki vsaj malenkostno znižali najemnine, ki so danes v proračunih vseh rodbin stalnih namesčencev glavni in najtežji izdalek.

Birokracija je zopet enkrat zmagala nad vsemi drugimi oziri!

»Svetovna zgodovina«

Današnji številki so priloženi prospekti o znamenitem delu angleškega pisatelja H. G. Wellsa: Svetovna zgodovina. Delo bo izšlo v treh knjigah, bo obsegalo okoli poldrug tisoč strani, je poleg Staretove Občne zgodovine največje zgodovinsko delo, kar jih je izšlo v slovenščini. More se celo reči, da bo Wellsova sploh edina občna zgodovina v slovenščini, ker je pač Staretova zastarela, vrhu tega pa tudi že davno razprodana.

Iz prospekta si more vsak bralec ustvariti točno sliko Wellsove svetovne zgodovine in že iz prospekta se vidi, da bo to delo v resnici nekaj izrednega ter v okras vsaki knjižnici. Če poleg tega še upoštevamo silno omejeni slovenski knjižni trg, potem moramo označiti ceno za Wellsovo Svetovno zgodovino kot sila nizko.

Prav toplo priporočamo vsem bralcem, da si prospekt natančno ogledajo in potem tudi odločijo k naročilu knjige. Imeli bodo knjigo trajne vrednosti.

Stanje naših kliringov

Po izkazu Narodne banke se je v času od 22. do 27. oktobra stanje naših aktivnih kliringov spremenilo tako-le:

Naš saldo z Nemčijo se je zmanjšal od 16,7 na 15,2 milijona mark. Zadnji izplačani avizo je še vedno od 31. julija 1935.

Saldo z Italijo se je zmanjšal od 37,6 na 37,5 milijona lir.

Saldo z Bolgarsko se je povečal za 70.000 na 879.000 din.

Naše terjatve proti Turčiji so narasle za 14.000 na 658.000 fr. frankov.

Politične vesti

V zvezi s praškim obiskom kralja Karola in potovanjem ministrskega predsednika Stojadinovića v Ankaru piše angleški list »Evening Standard«, da je aktivnost jugoslovanske zunanje politike izredno velika, da vodijo danes vsa pota evropske politike skozi Jugoslavijo. Vse dvori Jugoslaviji, kateri se pa nič ne mudi.

Predsednik turške republike Kemal-Ataturk je sprejel novinarje ter jim govoril o velikem prijateljstvu, ki veže Turčijo in Jugoslavijo. Razvoj tega prijateljstva, je dejal, je simbol vseh narodov, ki hočejo mir... Ta solidna zveza med Jugoslavijo in Turčijo je izraz zveze, kakršna bi morala biti med vsemi balkanskimi narodi. Sreča in napredek Balkana zavistla samo od tega, kako se bomo približali temu idealu.

Predsednik turške vlade Izmet Ineni je priredil na čast dr. Milana Stojadinovića velik banket, na katerem ga je pozdravil z zelo toplim nagovorom. Na njegov nagovor je odgovoril:

predsednik vlade dr. Stojadinović s politično pomembnim govorom, v katerem je najprej poudaril skupno zgodovino Turčije in Jugoslavije, nato pa pomen današnjega sodelovanja obeh držav, ki se naslanja na iste osnovne ideje in iste življenjske interese. V Evropi se ni dogodil važnejši dogodek, o katerem se ne bi skupno posvetovali. Zato je tudi prijateljstvo, ki veže države Balkanske zveze in na drugi strani one Male antante, solidno. Naš cilj je jasen: hočemo mir z vsemi, ki si žele naše prijateljstvo. Hočemo mir in na tej podlagi bomo delali za bodočnost svojih narodov in vsega Balkana.

Bivanje romunskega kralja Karola v Pragi postaja vedno bolj impozantna manifestacija sloge Male antante. Na banketu, ki je bil prirejen v čast romunskega kralja Karola, je izrekel prvo zdravico predsednik dr. Beneš. Med drugim je dejal, da je v povojni Evropi že nekaj izrednega stalnost, ki jo je Mala antanta vedno pokazala in ki je prebila že več ko eno preizkušnjo. S svojim postopanjem si je ustvarila MA v Zenevi položaj, ki ga vsi spoštujemo. Lojalno spoštujemo vse mednarodne obveze. Svojo svobodo pa bomo branili tudi z najtežjimi žrtvami. Države MA bodo ostale države reda, discipline, socialnih svobod in politične tolerance. Delate bodo skupno z drugimi narodi za boljšo bodočnost, ki se je ne boje, ker se čutijo dovolj močne. Pošilja pozdrave mlademu jugoslovanskemu kralju Petru II. in knezu namestniku Pavlu.

Kralj Karol je odgovoril, da sta že sestanka MA v Bukarešti in Bratislavi dokazala njeno popolno solidarnost. Ta solidarnost je bila v Zenevi še okrepljena. Srečen je, da more s svojim bivanjem v Pragi to solidarnost manifestirati. V duhu se spominjamo z veseljem svojih jugoslovanskih sodržnikov ter zlasti mladega kralja Petra II. in kneza-namestnika Pavla.

Ob obletnici fašističnega pohoda na Rim je imel Mussolini nagovor na črne srjace ter jim med drugim dejal: zmagaja je zagotovljena in fronta Zveze narodov se je podrla. L. 1922. smo se borili proti filistrom, danes pa smo si priborili z ustanovitvijo italijanskega imperija mesto na soncu. Pohod na Adis Abebo je bil le logična posledica pohoda na Rim pred 14 leti.

Dunajska konferenca držav rimskega bloka se bo začela 11. novembra na Dunaju in bo trajala dva dni.

V Baldwinovi vladi so nastala resnejša nesoglasja, ki imajo svoj izvir v nezadovoljstvu nekaterih ministrov proti letalskemu ministru, ki da je kriv, da angleško vojno letalstvo ne napreduje tako, kakor bi moralo.

Francoski letalski minister Cot je predložil na seji vlade podroben načrt o pomnožitvi francoskega zračnega brodograja. V ta namen naj bi se izdalo 5 milijard frankov.

Pariški list »L'Information« piše, da namerava Hitler obnoviti monarhijo, da bi potem laže izvedel svoje gospodarske načrte.

Madridska vlada javlja, da je 24 vladnih bombnih letalcev in lovcev bombardiralo glavno letališče upornikov v Talaveri. Vladnim letalcem se je baje posrečilo, da so popolnoma razdejali letališče.

Sovjetski poslanik Rosenberg je brzojavil v Moskvo, da se mora takoj poslati madridski vladi pomoč, ker je njen položaj obupen.

Francoski finančni minister je sporočil, da znašajo celotni izdatki novega francoskega proračuna 47,25 milijarde frankov in da znaša proračunski deficit poldrug milijard frankov. Izdatki za vojsko, zlasti za obmejne utrube, so povečani za 4,7 milijarde frankov.

Sobotna številka „Trgovskega lista“

izide prihodnji teden v povečanem obsegu in v povečani nakladi

kot posebna kranjska številka,

ki bo posvečena gospodarstvu Kranja, njegovim podjetjem in njegovemu pomenu za naše gospodarsko in kulturno življenje.

Kranjska številka „Trgovskega lista“ bo zato izredno ugodna prilika za inseriranje. Kdor išče poslovnih zvez z Gorenjsko, ta mora inserirati v tej številki!

Inserate sprejemamo do petka, dne 6. novembra opoldne!

Denarstvo

Več pažnje za hranilnice!

Zahteve zveze hranilnic kraljevine Jugoslavije.

V Beogradu je bila 28. in 29. oktobra plenarna seja Zveze hranilnic kr. Jugoslavije. Glavni predmet razprav na plenarni seji je bilo vprašanje kreditnih problemov v zvezi z nameravanim zakonom o hranilnicah. Po vsestranski debati je bila sprejeta soglasno naslednja resolucija:

1. Zveza hranilnic konstatira, da se je z dosedanjimi valutarno-političnimi ter raznimi moratorijskimi ukrepi dovolj storilo za dolžnike in da so varčevalci enako važen činitelj v prizadevanju za doseg splošnega blagostanja, ko dolžniki ter da je zato čas, da se posveti najresnejša skrb tudi interesom varčevalcev. Zato pozdravlja zveza odločne izjave odločujočih činiteljev v brezpredmetnosti govorice o devalvaciji pri nas ter jih prosi, da na tem stališču odločno vztrajajo.

2. Zveza hranilnic smatra, da je z razdolžitvijo kmetov izčrpana možnost žrtve našega kreditnega sistema. Sedanja zakonodaja nudi dovolj individualne zaščite vsem drugim vrstam gospodarske delavnosti. Še nadaljnje linearne in individualne zaščite bi resno omajale temelje kreditnega sistema vse države. Hranilnice že s svojo sedanjo kreditno politiko zadostno čitljivo svoje dolžnike ter zato prosijo odločujoče činitelje, da bodi uredba o razdolžitvi kmetovalca zaključna odredba te vrste za rešitev naše kreditne krize.

Seja Narodne banke

V petek je bila seja upravnega odbora Narodne banke. Glavni ravnatelj dr. Protić je poročal, da je stanje banke v vsakem pogledu zadovoljivo. **Pritok deviz je bil v septembru približno trikrat tako velik kakor v lanskem septembru.** Posojila so se povečala za 100 milijonov din. Gospodarske razmere v državi se morajo oceniti kot ugodne. (Iz perspektive gen. direktorja Narodne banke je seveda slika vedno bolj ugodna, ko pa iz perspektive navadnega davkoplačevalca. — Op. uredništva.)

Narodna banka se je deloma odzvala apelu vlade ter bo zaračunala denarnim zavodom za oni del njih portfelja kmetijskih dolgov, ki so ga reeskontirali pri Narodni banki, samo tako visoke obresti, kakor jih bodo dejansko prejeli od dolžnikov-kmetovalcev, to je po 3%.

Zlata rezerva Italije

Revija »Italo-Jug« piše: Zlata rezerva italijanskega emisijskega zavoda »Banca d'Italia« v višini 5.441 milijonov lir koncem decembra 1934 je padla na 3.394 milijonov lir koncem decembra 1935. Samo v zadnjih dveh mesecih leta 1935. je dosegel odliv zlata vsoto 930 milijonov lir, še vedno pa ni znan odtok zlata v vseh 241 dneh trajanja sankcij (list pravi: gospodarskega obleganja).

Ce se računa, da znašajo pasiva italijanske plačilne bilance mesečno 300 milijonov lir, bi znašal skupni deficit 1.800 milijonov. Temu nasproti je prostovoljno zbrano zlato v Italiji za časa sankcij, ki se cenijo na 700 milijonov lir. Poleg tega so še krediti, s katerimi razpolagajo Italijani v tujini in katere so dali na razpolago. Ti se cenijo na 2 milijardi lir. To bi moralo pomeniti, da se zlata rezerva Italije v višini 3400 milijonov lir ni samo zmanjšala, temveč celo povečala.

Zato ni stanje takšno, da bi vzbujalo vznemirjenje, ker se more trditi, da se vojna v Afriki ni plačevala z zlatom Italijanske banke, temveč so eno tretjino plačali državljani, ki so dali za eno tretjino državi brezplačno svoje zlato, ostali dve tretjini pa oni Italijani, ki so dali drža-

vi svoja dobroimetja v tujini, za katera so dobili italijanske državne blagajniške bone.

Značilno je, da niti italijanska revija ne ve, kolik je bil odliv zlata iz Italije za časa sankcij.

Klirinške lire

Finančni minister je odredil:

1. da more Narodna banka od zneska klirinških lir, ki jih je kupila za račun finančnega ministrstva prodati neposredno ali po pooblaščenih zavodih potnikom tudi večji znesek, kakor pa se dovoljuje po čl. 4. pravilnika o ureditvi deviznega in valutnega prometa.

2. Izletnikom sme Narodna banka prodajati lire po tečaju, ki je

približno enak tečaju italijanske turistične lire v tujini in

3. potniki, ki potujejo v Italijo in listi, ki samo potujejo skozi Italijo, morejo kupiti za svoje osebne izdatke izključno samo klirinške lire pri Narodni banki ali pri zavodih, ki so za to posebej pooblašteni.

Uradni tečaji lire za tuje valute

Dne 22. oktobra so bili v Rimu objavljeni uradni tečaji lire za tuje valute. Po tem razglasu veljajo ti uradni tečaji: za 100 din 44,15 lire, en avstrijski šiling je 3,60 lire, 5 belgijskih frankov 3,23

lire, 100 Kč je 67,50 lire, danska krona 4,35 lire, nemška marka 7,65 lire, funt sterling 94,20, nizozemski goldinar 10,15, 100 poljskih zlotov 363 lir, 100 švicarskih frankov je 441,90 lire, 100 romunskih lejev 14,50, 1 madjarski pengö 5,68 in 1 ameriški dolar 19,20 lire.

Čekovne marke

Narodna banka sporoča, da se ne morejo prodati čekovne marke po pooblaščenih zavodih na borzah, če je poteklo od dneva njih izdaje že 15 dni.

Ta odredba je postala potrebna, kakor pravi Narodna banka, da se prepreči kopičenje čekovnih mark in s tem preveliko nihanje tečajev.

Kako se bo odmerila zgradarina za leto 1937?

Davčni oddelek finančnega ministrstva je izdal navodila glede podaljšanja veljavnosti zgradarine, ki je bila odmerjena za leto 1936., tudi za l. 1937. Po tem navodilu bodo pozvani za vložitev davčnih prijav za zgradarino s splošnim pozivom: **oni davčni zavezanci (novi), za katerih zgradbe je nastala davčna zavezanost v l. 1936. ter oni davčni zavezanci, katerih poslopja dosedaj iz katerih koli razlogov še niso bila obdačena, nadalje oni davčni zavezanci, katerih dohodek od poslopij se je bistveno povečal v primeri z dohodkom v l. 1935. ter oni davčni zavezanci, ki morejo v smislu čl. 125 zakona o neposrednih davkih, če so se jim dohodki v letu 1936. bistveno zmanjšali, v določenem roku vložiti davčno prijavo z dokazom o zmanjšanju dohodkov ter zaprositi, da se njih dohodek za l. 1937 znova odmeri.**

Splošni rok za vlaganje davčnih prijav za zgradarino je določen od 16. novembra do 15. decembra 1936. Davčnim upravam je naloženo, da razglase ta splošni poziv najkasneje do 15. novembra z nalepljenjem, v vaških občinah pa poleg tega tudi na način, ki je tam običajen.

Prijave novih davčnih zavezancev se morajo vložiti osebno ali po pošti oni občini ali oni oblasti prve stopnje, na katere ozemlju je dotično poslopje. Te prijave vpišejo občine v poseben seznam, ki ga zaključijo dne 15. decembra. Z ozirom na določila zakona o neposrednih davkih, se bo podaljšalo sprejemanje teh prijav do 30. decembra. Po 30. decembru pa se morajo prijave poslati pristojni davčni upravi. Do 8. januarja morajo davčne uprave urediti davčne prijave po občinah ter sestaviti za vsako občino seznam davčnih zavezancev, ki niso zgradarine prijavitelj ter morajo nato pozvati individualno vse zamudnike, da vložijo te prijave v osmih dneh. Za one davčne zavezance, ki niti po tem individualnem pozivu ne vložijo svojih prijav, bo napravila davčna uprava referat ter nato vse prijave proučila tako z materialne kot formalne strani. To delo mora biti dovršeno v manjših upravah do 30. januarja, v večjih pa do 10. februarja, odmera sama pa se mora izvršiti v manjših upravah do 10., v večjih pa do 25. februarja.

Prijave onih davčnih zavezancev (starih), katerih dohodek se je v l. 1936. bistveno povečal, se ne vlagajo pri občini, temveč neposredno pri davčnih oblasteh I. stopnje, na katere ozemlju se nahaja dotično poslopje. Prijave teh davčnih zavezancev se zapišejo v poseben seznam, ki se zaključijo dne 15. decembra.

Smatra se, da se je dohodek bistveno povečal, kadar znaša to povečanje najmanj 25% dohodka v prejšnjem letu. Podatke o tem morajo davčne uprave zbrati in o njih sestaviti seznam najkasneje do konca novembra. Davčne zave-

zance, ki teh prijav ne bi vložili do 7. decembra, morajo davčne uprave individualno pozvati, da vložijo te prijave v roku 8 dni, to je od 16. do 23. decembra. Uprave morajo strogo gledati na to, da bodo ti pozivi pravočasno poslani. Prijave onih davčnih zavezancev, katerih dohodki so se zmanjšali, se vlagajo pri davčnih upravah I. stopnje, na katerih ozemlju se ta poslopja. Tudi te prijave in prošnje se vodijo v posebnem seznamu. Te prošnje morajo biti kolkovane s kolkom 5 din, če pa zahteva prosilec formalno rešitev, še s kolkom 20 din.

Teh davčnih zavezancev ne bo davčna uprava individualno pozvala, da vložijo davčne prijave, ker se morajo sami odločiti o tem, če se hočejo poslužiti ugodnosti čl. 125 zakona o neposrednih davkih ali ne.

Pri proučevanju teh prošenj morajo davčne uprave paziti zlasti na to, če je bilo znižanje dohodkov tudi dokazano z verodostojnimi dokazi. Kot takšni se morejo smatrati pogodbe, sklenjene med hišnimi lastniki in najemniki. Če bi davčna uprava dvomila glede pravilnosti določene najemnine, mora proučiti vse činjenice, od katerih zavisi višina najemnine.

Smatra se, da je dohodek bi-

stveno manjši samo takrat, kadar je vsaj za 25% manjši od dohodka prejšnjem letu. V primerih, da se je dohodek zmanjšal za manj ko 25%, se ne bo zgradarina odmerila na novo, temveč bo za l. 1937. veljala za l. 1936. odmerjena zgradarina.

Ko davčna uprava prouči prijave, izda svoj sklep, bodisi da se prošnja zavrne ali prizna kot upravičena. Proti sklepu uprave je dopustna pritožba na višjo davčno oblast.

Ce se prošnji ugodi, da so torej dohodki za najmanj 25% manjši ko v prejšnjem letu, potem se zgradarina za l. 1937. na novo odmeri. V takšnih primerih se smatra izdani sklep obenem tudi že kot plačilni nalog.

Proučevanje teh prošenj se mora v manjših davčnih upravah dokončati do 15. januarja, v večjih pa do 30. januarja 1937. Odmera zgradarine za te prijave pa se mora izvršiti v manjših davčnih upravah do 30. januarja, v večjih pa do 15. februarja.

Potem ko davčne uprave izvrše proračun davka po prijavah, sestavijo razpored zgradarine za leto 1937. Zaradi pravilnega in enakega postopka je davčni oddelek finančnega ministrstva izdal podrobna navodila, kako se odmeri zgradarina.

Ali se bodo razmere za vlagatelje zboljšale?

Na to vprašanje odgovarja guverner Češkoslovaške narodne banke dr. Engliš pozitivno ter pravi:

Končno je vendarle svet zlatega bloka razumel, da je pred velikim povišanjem vrednosti zlata, da duši velika dispariteta med zunanjo in notranjo kupno silo zlata mednarodno zamenjavo blaga in da to povzroča krizo ter da ne preostaja državam zlatega bloka — če že ne znajo tega nesorazmerja z znižanjem cen (deflacijo) odpraviti — nič drugega, kakor da znižajo zlato vsebino svojega denarja ter s tem izenačijo zunanjo in notranjo kupno silo.

S tem postanejo vsi kontingenti in vse ovire uvozu odveč in če se spravijo še med državami dolgov in carine na vrednostno stopnjo, ki je bila pred povišanjem zlate vrednosti, tedaj se more pričakovati, da se bo mednarodna zamenjava blaga zopet poživela in da bo zato tudi izginila vsiljena avtarkija ter iz nje izvirajoča notranja kriza ponehala.

Svet vidi po vseh mnogih poskusih z načrtnim gospodarstvom pot iz krize v povratku k svobodni mednarodni zamenjavi blaga, kapitalov in plačil, torej v povratku k metodam individualističnega gospodarstva.

S tem postaja seveda odveč armatura onega gospodarskega sistema, ki je bil posledica obvezne avtarkije. Likvidacija tega sistema je neizogibna, če se bo giba-

nje blaga, kapitala in deviz v odnosih s tujino zrahljalo. Za važno izkušnjo smo bogatejši, žal pa je bila ta izkušnja plačana z dolgoletno in težko krizo.

Ce bi se svet v resnici vrnil k mednarodnemu in medgospodarskemu individualističnemu redu, morejo vlagatelji mirno gledati v bodočnost, ker je to oni red, pri katerem ima individualno varčevanje smisel, vloga pa varnost.

Nemška klirinška aviza na borzi

Narodna banka je sklenila, da pripusti na borzo zaradi svobodne prodaje nemška klirinška aviza (t. j. pisma Narodne banke, naslovljena na izvoznike, katerim sporoča, da znaša njih terjatev toliko in toliko.) Tečaj klirinške marke se je zadnje dni dvignil na 15 din in je bil še pri tej višini čvrst. To je vzrok, da je pustila Narodna banka v promet tudi ta nova plačilna sredstva. Na ta način bodo mogli izvozniki realizirati svoje terjatve iz teh aviz. Vse te terjatve so že iz časa pred 1. oktobrom 1935. Nekateri izvozniki so še vedno čakali, da bodo prejeli svoje terjatve plačane po obračunskem tečaju 1 marka = 17'60 din. Sedaj imajo izvozniki možnost, da prodajo svoje avizne terjatve po pooblaščenih denarnih zavodih na borzi. Kakšen bo tečaj teh avizov, se še ne ve. Računa pa se, da ne

Naš pravi domači izdelek!

bodo posebno znižale tečaja marke, ker jih je skupno le za 2 milijona mark. Ker je danes tečaj marke relativno visok, se računa v bančnih krogih, da se bodo izvozniki podvzivali, da ta aviza čim prej prodajo. Zlasti še, ker je sedaj povpraševanje po marki večje kakor pa ponudba. Ker se mora nadalje pričakovati, da se bo naš izvoz v Nemčijo v kratkem zelo dvignil je tem bolj pričakovati, da bodo izvozniki hoteli čim prej prodati svoja aviza.

Pravilniki za izvrševanje uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov

Komisija, ki bi morala izdelati 12 pravilnikov, ki so potrebni za izvrševanje uredbe o likvidaciji kmetijskih dolgov, je izdelala šele prvi pravilnik, ki je tudi najvažnejši in ki bi se moral izdati do 1. novembra. Ta pravilnik tolmači glavna določila uredbe. Tako prinaša natančno definicijo, kdo je kmetovalec. Ker je večkrat treba zahtevati za 10 in tudi več let nazaj potrdilo, kdo je kmetovalec ter je dostikrat že čisto nemogoče ugotoviti, če je bil dolžnik takrat, ko se je zadolžil kmetovalec, je rešil novi pravilnik to vprašanje na ta način, da smatra, da je bil vsak, ki je danes kmetovalec, tudi takrat kmetovalec. Zato mora upnik dokazati, da ni bil dolžnik takrat, ko se je zadolžil kmetovalec. Če se upniku posreči, da to dokaže le v enem primeru, potem nastaja zopet za dolžnika dolžnost, da dokaže, da je bil kmetovalec.

Nadalje določa pravilnik, da morajo v primeru več hipotekarnih dolgov enega dolžnika vsi upniki sorazmerno nositi breme in ne samo oni, ki so intabulirani na prvem mestu.

Načrt novega pravilnika je bil že izročen resornim ministrom, ki morajo do 1. novembra izdati ta pravilnik. Ostali pravilniki bodo predloženi ministrom še ta mesec.

Nove knjige

Nova knjiga o »bataizmu« in »tataizmu«

Kot XXXII. izdanje »Ekonomske Biblioteke v Zagrebu« bo izšla obširna knjiga »Zaščita domače privrede«. V knjigi bo strokovno in znanstveno obdelan problem »bataizma« in »tataizma«, torej dveh vprašanj, ki bodo vsa naša gospodarsko javnost prav živalno interesirala. Knjigo je naročiti pri »Ekonomske Biblioteke«, Zagreb 6, Poštni predal 5c. Za naročnike bo stala knjiga din 85.—, plačljivo ob prejemu knjige, dočim bo tržna cena knjige din 125.—. — Zato priporočamo vsem, naj knjigo čim prej naročijo. Knjiga bo zlasti potrebna združenjem trgovcev in obrtnikov, ki bodo našla v njej marsikakšno oporo za svoje nadaljnje akcije v borbi proti Bafu in velemagacinom.

Vsak trgovec mora biti naročnik „Trgovskega lista“

Ne ustaviti se na pol poti!

Z zadoščenjem smo že poročali, da je vlada podaljšala uredbo o prepovedi magacinov za eno leto. Toda kljub tej prepovedi ta veleblagovnica v Beogradu deluje še naprej. Javnost se zato po pravici sprašuje, če ravnokar podaljšana uredba tudi v resnici velja? Vendar je malo čudno, če imamo uredbo, ki prepoveduje veleblagovnice, najbolj izrazita veleblagovnica pa nemoteno še naprej posluje. Mnenja smo, da takšno stanje škoduje tudi državnim misli. Zato prosimo vlado, da se ne ustavi na pol poti, temveč da poskrbi, da se bo od nje izdana uredba tudi strogo izvajala.

Konkurzi - poravnave

Razglašen je konkurz o premoženju Vinka Zorkota, trgovca v Mariboru. Konkurni komisar dr. Lešnik, upravnik mase »dvetnik dr. Kieser. Prvi zbor upnikov dne 5. novembra ob pol 12, oglasitveni rok do 7. decembra, ugotovitveni narok dne 21. decembra ob pol devetih.

Konkurz, ki je bil razglašen o premoženju trgovca Ivan Vrečka, se odpravlja, ker ni kritja za stroške postopanja.

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju trgovca z usnjem Ivana Pernuša v Kranju. Poravnalni sodnik Pfeifer, poravnalni upravnik dr. Sabothy. Narok za sklepanje poravnave dne 9. decembra ob 9. rok za oglasitev do 3. decembra.

Francoske državne finance

Na zadnji seji francoske vlade je poročal finančni minister o načrtu glede reorganizacije departmanskih in občinskih financ. Po tem načrtu naj bi se predvsem izvedla konverzija departmanskih in občinskih davkov, za kar bi bilo potrebno okoli 650 milijonov frankov. Nato je finančni minister v širokih obrisih podal predlog novega francoskega proračuna, ki se bo od prejšnjega precej razlikoval. Predvsem se bo povečala pridobina in se pobirala že od dohodka

nad 80.000 frankov. Na ta način bi bila izravnana izguba, ki bo nastala zaradi znižanja poslovnega davka. Prav tako so po novem proračunu odpravljene vse transportne takse za živila.

»Službeni list«

kr. banske uprave dravske banovine z dne 31. oktobra objavlja: Odločbe kr. namestnikov o izločitvi Zasavec iz občine Kog in priključitvi k občini Sv. Miklavž pri Ormožu, o izločitvi dela Andreceev, Smolinec in Zupetinec iz občine Cerkevnik in priklju-

čitvi k obč. Drbetinci ter o preimenovanju Drbetincev v »Sv. Andraž v Slov. gorica«, o izločitvi Sp. Slivnice, Velikega Mlačeva, Zagrada in Boštanja iz občine Grosuplje, nadalje Vel. Zalne, Plešivice, Velike Loke, Male Loke in Luč iz obč. Višnja gora ter o ustanovitvi nove občine Slivnica-Zalna, o izločitvi dela Sveč in Siteža iz občine Majšperk in priključitvi k občini Stoperce, o izločitvi Kozjeka in Sotle iz občine Mirna in priključitvi k občini Št. Rupert, o izločitvi Marije Reke iz občine Trbovlje in priključitvi k obč. Sent Pavel pri Preboldu ter o izločitvi

krajev Skaručna, Vojsko in Povodje iz občine Vodice in priključitvi k občini Šmartno pod Šmarno goro — Uredbo o ustanovitvi novih okrajev in izpremembi njih območij ter o prenosu sedeža dravogradskega okraja — Uredbo o razširitvi telefonskih napeljav in telefonskega omrežja v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani — Uredbo o izpremembi uredbe o zaščiti denarnih zavodov in njih upnikov — Uredbo o podaljšavi veljavnosti uredbe o prepovedi ustanavljanja trgovinskih obratov velikega obsega — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

jem ter prav posebno vsem poslovnim ljudem.

V orientacijo te ogromne, v vse uradne in gospodarske stroke posegajoče taksne snovi služi med drugim:

1. vsebinski pregled, razporejen po členih (§§) in tarifnih postavkah (številkah),
2. seznam zakonov, naredb, uredb, pravilnikov, razpisov itd.,
3. podrobno abecedno stvarno kazalo, obsegajoče 52 strani, ki bo omogočalo tudi nestrokovnjaku, da najde zaželene informacije in navodila.

Okusno v platno vezana knjiga z lepim, jasnim in preglednim tiskom na trpežnem brezlesnem papirju obsega XL+896 strani in stane din 260,—, s poštnino din 5,— več. Ta znesek se lahko plača tudi v največ 5 mesečnih zaporednih obrokih.

Knjiga se naroča neposredno pri knjižni založbi tiskarne »Merkur« d. d. v Ljubljani.

Pripominjamo, da bo avtor knjige, g. Sušec, od časa do časa izdal dodatke in izpremembe k »Taksam« kakor tudi k svoji knjigi »Neposredni davki«. Ti dodatki in izpremembe bodo natisnjeni v obliki, da jih bo mogoče na ustreznih mestih vložiti ali nalepiti.

Takse

Naipopolnejša knjiga o naših taksah

jasno pove kratka navedba nje vsebine.

Knjiga o taksah vsebuje popolno zbirko vseh taksnih in pristojbinskih zakonov, pravilnikov, uredb, ministrskih normativnih razpisov, razsodb državnega sveta in upravnega sodišča v Celju, ekrožnic banske uprave itd.

Zakon o taksah in zakon o sodnih taksah sta za vsakim posameznim členom (paragrafom) oz. tarifno postavko (številk) razen s pravilnikom, ki spada k njim, opremljena tudi z vsestranskim komentarjem stvarnega in formalnega značaja. Ta praktična knjiga vsebuje taksne in pristojbinske predpise v jezikovno prečiščenem, popolnem besedilu — vse v sedaj veljavni obliki. V knjigo so prevzeti tudi pristojbinski zakonski predpisi iz avstrijske dobe, kakor n. pr. še vedno veljavna določila pristojbinskega zakona iz l. 1850., imobiliarne pristojbine iz l. 1901., dedne, darilne in imobiliarne pristojbine iz leta 1915. Radi popolnosti so vnesene v knjigo tudi banovinske takse, katastrske takse, žigovine in pristojbine za mere in dragocene kovine ter takse za pregled kotlov. Snov te knjige je tolikšna, da se more vsekakor mirno trdit, da slične v vse podrobnosti taksnih vprašanj posegajoče zbirke doslej

nismo imeli ne v slovenščini in tudi ne v srbohrvaščini.

Vseskozi zanesljiva iz avtentičnih virov zbrana podrobna pojasnila bodo služila kot dobrodošel svetovalec in pripomoček ne le vsem državnim, samoupravnim (občinskim) in župnijskim funkcionarjem, temveč tudi sodnikom, odvetnikom, notarjem in inženir-

Italijanska povpraševanja po našem blagu

Zadnja številka revije »Italo-Jug« objavlja naslednja povpraševanja italijanskih tvrdk:

- 285 — Milan: deščice za izdelovanje zabojev za južno sadje;
- 287 — Milan: krom;
- 288 — Milan: ribje konzerve, konzerve govejega in svinjskega mesa;
- 292 — Catania: išče se zastopnik limon v prahu, pomarančnih plodov v prahu;
- 294 — Seregno: išče se zastopnik lesne stroke;
- 300 — Milan: impregniran les;
- 306 — Milan: išče se zastopnik za konfekcijo in perilo, kmetijskih in živalskih predmetov;
- 307 — Milan: zastopstvo za kemične predmete v Italiji;
- 309 — Milan: ponuja se zastopnik za terapevtske proizvode;
- 310 — Milan: ponuja se za-

stopnik za mila, parfeme, zobno pasto itd.;

- 311 — Morbegno: suhe gobe;
- 312 — Lecco: nudijo se steklene žarnice in drugo izpihano steklo;
- 313 — Milan: išče se les za izdelovanje celuloze in papirne mase;
- 314 — Genova: koroza;
- 315 — Milan: hlodi za izdelovanje papirja;
- 317 — Milan: ponuja se bel pesek za tvornice stekla;
- 324 — Genova: antimon, železni mangan, limonit in svinec;
- 325 — Buscato: izvoz mehanično delanih zobotrebcev in uvoz z roko narejenih iz trdega lesa.

Interesenti naj se za naslove firm obrnejo z navedbo prednje številke na upravo »Italo-Jug«, Milan, Cas. post. 1514.

M. Remerand:

Kolonialno delo Francije

II.

Kasneje, v 19. in 20. stoletju, so nadaljevali delo svojih prednikov veliki vojaki, veliki mornarji in veliki raziskovalci, prvi zato, ker so se naveličali monotonega življenja v garnizijah metropole, drugi zato, ker jih je pognala v osvajanju daljnih dežel želja po napredku znanosti, vsi pa zato, ker jih je navduševala vroča ljubezen do domovine. Tem pa so se pridružile še ekipe strokovnjakov, to je, če smem reči, ljudi, ki so jih imenovali »kolonijalce«, državnike, diplomate, upravnike, kolone. Toda vojaki in mornarji so v prvih vrstah, kakor se spodobí: tako Bugeaud, pacifikator in kolonizator Alžira, Faidherbe, ustanovitelj Senegala, Gallieni, eden izmed največjih, ki se mu moramo zahvaliti za Madagaskar, in končno Lyautey Afrikanski, ustvaritelj Maroka; ne smemo pa pozabiti še Joffrea, Mangina, Gourauda, Marchanda, Baratiera in toliko drugih. Mornarji pa so bili Duperré, ki je poveljeval mornarici pred Alžirjem, Dupetit-Thouars, ki je uvedel naš protektorat nam Društvenim otočjem, Bouel-Willameuz, ki je zasedel Gabon, Francis Garnier, ki se je pomikal ob reki Mekong navzgor, admiral Courbet, ki je uničil piratstvo v kitajskih vodah. Raziskovalec pa je cela legija: René Caillié, ki je prvi napravil pot do Tumbukta, Duveyrier, heroj Sahare, Severgnan de Brazza, raziskovalec in

organizator Gabona in Konga, Le Lyre de Vilars in Grandidier, pionirja Madagaskarja. Od državnikov so se imenovali Ferry, Delcassé ali Etienne, ki so jih njih politični nasprotniki zasmehovali s »tonkinci« ali megalomani, torej z naslovi, ki pomenijo danes njih slavo. Vseh imen pa je toliko, da bi potekle ure, preden bi izčrpali njih listo.

Končno so še ljudje, ki so — brez ambicij in brez slehernega pozemskega interesa, gnani samo po idealu svoje vere in svojega krščanskega usmiljenja, združenega z vročim patriotizmom — zasadiли Kristusov križ na deviških zemljah in sejali med prebivalstvom, ki je ostalo še v svoji grobi razvojni stopnji primitivnega življenja, evangelij miru in civilizacije. Mislim na misionarje, te nepoznane in številne apostole, ki so šli iz samega osrčja Francije, iz starodavnega galskega svetišča v Lyonu, ki je prvo prevzelo novo vero v drugem stoletju krščanstva in prvo, ki mu je dalo na francoskih tleh svoje mučenike.

Seveda, navedel bi lahko še mnoga slavna imena, mnoga imena, ki pomenijo prav tako slavo — sprev Franciji kakor cerkvi, od sv. Franciška Ksaverskega, škofa indijskega, do kardinala Lavigéria, velikega škofa alžirskega, in monsinjora Augouarda, prvega evangelista in prvega škofa v Kongu. Toda koliko neznanih duhovnikov in ponižnih nabožnikov je poleg teh visokih cerkvenih dostojanstvenikov v Franciji utiralo pota, ki so iz njih rojstnih pokrajin vodila na konec obljudenega sveta. Z geografskega vidika je prav gotovo naša najpopolnejša publika-

cija »Bulletin des Missions Etrangères« v Lyonu od njegove ustanovitve dalje: v njem najdeš prav tako pisma misijonarjev, zgubljenih v ledu arktičnega kroga, kakor ona apostolov, posnemovalcev in naslednikov očeta de Foucaulda, ki so pokopani v samo i Sahare in ekvatorskih gozdov.

Toda kako so si vsi ti Francozi, ki so tekom stoletij dovolj zgovorno dokazali, da so bili navzlic nekaterim predsodkom sposobni za kolonizacijo prav tako kakor drugi, kako so si vsi ti Francozi, ki so se od 16. stoletja dalje v raznih dobah razpršili po vsem svetu, predstavljali svojo civilizatorno misijo?

Če so hoteli kolonizirati, niso tega storili samo zato, da bi izboljšali neoplojeno zemljo in eksploitalirali bogastva pridobljenih dežel. Oni so hoteli poleg tega bogatitvenega dela s pomočjo uporabe kapitalov in uma metropole pridobiti za svoja podjetja še čas in si najprej asimilirati domačine s politiko zblivanja. Naše kolonije, začeni z 18. stoletjem in po velikem eksodusu proti Kanadi in Lužijani, niso bile nikoli kolonije naseljevanja. Vsa naša politika od Colberta dalje je obstajala v tem, da smo sami navajali domačine pod vplivom francoske znanosti, da bi izveleli iz svoje zemlje vsa speča bogastva, da bi združili svoje interese z našimi in da bi jim dali razumeti in s prstom pokazali dobre strani organizacijskih metod. »Kolonizacija«, je dejal Gallieni, »je organizacija na pohodu...«

Trije sistemi francoske kolonizacije, vsi osnovani na neposred-

nem sodelovanju z domačini, so tako tekom časa zagledali dan:

Prvi je bil sistem univerzalne enakosti, ki je še starejši od francoske revolucije iz leta 1789., ker je nastal že v začetku 17. stoletja. Vsi ljudje so si bratje, enaki in podobni, pa naj bodo domačini ali Evropeci, zato morajo biti vsi podvrženi istim zakonom. Ta zamisel je triumfirala v Kanadi pod Ludvikom XIII., njeni pionirji pa so bili misijonarji.

Potem, v 18. in 19. stoletju, se je pojavila dokrina o asimilaciji domačina, to se pravi o njegovem povzdigu na isti nivo civilizacije, kakor ga je dosegel Evropec, s podreditvijo istim načinom socialnega in političnega življenja. — Ta sistem je zapustil pomembne sledove v naših kolonijalnih institucijah in je dovedel do odstranitve suženjstva v letu 1848.

In končno je sistem, ki je zrasel iz znanstvenih težnj in velikih raziskovanj 19. stoletja in ki je stopil v veljavo proti koncu istega stoletja. Geografska odkritja so našla brez števila človeških poedincev z različnimi običaji, ki so sledili različnim idejam in različnim nagibom. Zato je bilo treba do dna proučevati ta neznana ljudstva, spoznati njih tradicije, njih verovanja in njih metode ter jih nezaznatno približati stanju, ki odgovarja našemu modernemu življenju. Treba pa je bilo istočasno ohraniti tudi njih originalnost, drugače vladati Anamitom kakor Arabcem, in drugače spet Malajcem kakor črnem iz osrčja Afrike.

Vsa ta upoštevanja tvorijo osnovo našega sedanjega kolonizacijskega programa, ki ureja odnošaje

med domačini, funkcionarji in koloni. Načela, na katera se naslanjajo, so naslednja štiri:

1. Ustvariti socialna dela, ki naj vlivajo zaupanje domačinom in jim tako dokazujejo, da hočemo izboljšati njih razmere in zagotoviti njih varnost (gradnja šol, bolnišnic, dispanzerjev in cest, izvajanje namakanja in izsuševanja):

2. Uvesti pošteno in naglo sodstvo, za vse enako in povsem brez pristranosti ter očiščeno podkupljivosti prejšnjih gospodarjev, ki jim je stala ob strani policija;

3. Izogibati se sleherni žalitvi čustev in navad domačinov, predvsem v kolikor gre za njih verovanje, za njih družinsko življenje, njih pogodbe, njih nepremičninsko stanje, razen, seveda, v kolikor gre za navade, ki ponižujejo človeški položaj, kakor žrtvovanja ljudi in kupčevanja z njimi ter suženjstvo;

4. Obdržati v njih političnih funkcijah domače družinske, vaške, občinske in osrednje poglavarje, ki postanejo sčasoma najbolj zanesljivi pomočniki uprave in izvršujejo prejeta navodila v skladu s krajevnimi običaji, to so oni posebni poglavarji, ki skoro povsod pobirajo n. pr. davke, rekrutirajo delavce, skrbje za red in urejajo manjše spore med poedinici.

Med Francozi in domačini obstoji na ta način stalno sodelovanje na vseh poljih, katerega podrobnosti so zaupane domačinu samemu. Francoski funkcionar se vmešava v zadeve le v toliko, v kolikor svetuje ljudstvu, ukazuje poglavarjem in — v primeri pregreskov — kaznuje krivce.

(Dalje prihodnjič)

Trgovinski register

Vpisala se je naslednja tvrdka: France Bergant, tovarna olja in firnežev, Medvode. Obratni predmet: tovarna olja in firneža, nakup v to potrebnih surovin in prodaja izdelkov. Imetnik Franc Bergant, tovarnar v Medvodah.

Vpisale so se naslednje izpremembe in dodatki:

Grudnik, mesarske potrebščine, družba z o. z. v Dravljah. Izpremenila se je družbena pogodba. Besedilo družbe odslej Krom-kovina, mesarske potrebščine, družba z o. z. Obratni predmet odslej: izdelovanje in prodaja vseh mesarskih potrebščin iz krom-kovine.

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode, d. d. v Ljubljani. Popravi se vpis spremembe pravil naslednje: ustanavljanje, pridobivanje, zakup in obratovanje drugih, bodisi že obstoječih, bodisi novih podjetij papirne in sorodnih industrij ali naprav, ki so za taka podjetja potrebna ter udeležba pri takih podjetjih.

Narodna banka kraljevine Jugoslavije, podružnica Maribor. Vpiše se Miloš Ribač, pomočnik upravnika, ki je upravičen s podpisati firmo podružnice, in sicer tako, da podpisuje kolektivno z upraviteljem podružnice Žakom Dragotinom, a v njegovi odsotnosti z višjim uradnikom Mercet Obrenom.

Jurija grofa Thurnskega jeklar na Ravnah, d. d. Ravne-Guštanj. Družbena pravila so se izpremenila. Delniška glavica se je znižala od 14 na 12 milijonov din, razdeljenih v 120.000 polno vplačanih na imetnika se glasečih delnic z nominalno vrednostjo 100 dinarjev. Ta sprememba je od banke uprave odobrena.

Izbrisale so se naslednje tvrdke:

Podravska montanska industrija R. Hilty v Mariboru, in sicer na podlagi pravomočnega sklepa apelacijskega sodišča v Ljubljani.

Ivan Beranič, trgovina z mešanim blagom v Rogaski Slatini — zaradi preselitve.

Trgovina z lesom in deželnimi pridelki Cimpešek Karol. Sevnica — zaradi opustitve obratovanja.

Iz združnega registra

»Dom grafikov«, Ljubljana. Izbrisi se član načelstva Josip Štrukelj, vpiše pa se član načelstva France Pintar, tiskar v Ljubljani.

Slovenska goriska sadjarska zadruga v Mariboru se glasi odslej: Glavna privredna zadruga in je tudi razširila svoja pravila, da more: »kupovati, predelovati in izdelovati živila, oblačila, stvari za gospodarstvo, kakor sploh blago vsake vrste. Torej nova nabavljalna zadruga.

Razdružila se je in prešla v likvidacijo Stavbna zadruga »Ribniška koča«. Nadalje se je razdružila in prešla v likvidacijo Gospodarska zadruga v Mariji Reki.

Izbrisale so se naslednje zadruge: Pletilska zadruga v Breznici, Bikorejska zadruga v Dragotincih, Živinorejska selekcijska zadruga v Kovorju, Splošno gradbeno društvo v Ljubljani (sploh ni začelo poslovati), »Zaščita« v Ljubljani, Splošna gospodarska poslovalnica v Mariboru (obe slednji zaradi končane likvidacije), Pašniška in gozdna zadruga v Pijavi gorici (sploh ni začela poslovati) in Pašniška in gozdna zadruga v Sv. Lenartu zaradi izvršene likvidacije.

barva pletra in kemično snovi oblike klobuke itd. Skrobi in svetločila srnce obratnike in manšete Pere snovi moga. in lika domače perila

tovarna JOS. REICH Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 8 Telefon št. 22-72.

TEDEN NA LJUBLJANSKI BORZI

POSEBNO POROČILO „TRGOVSKEGA LISTA“

Devizno tržišče

Tendenca čvrsta; promet din 4,923.908-28.

Tudi v tekočem borznem tednu je bila devizna kupčija prilično živahna, ker je bilo perfekuirano le za približno dva milijona din deviznih zaključkov manj nego v borznih dneh preteklega tedna.

Table with columns: Devize, minulih tekočih tednih, (vse v tisočih dinarjev). Rows include Amsterdam, Berlin, Bruselj, Curih, Din. deviza, Dunaj, London, Madrid, Montreal, New York, Pariz, Praga, Stockholm, Solun, Trst, Varšava, Kopenhagen.

Največji padeč prometa, t. j. skoro 1 milijon din izkazuje deviza New York, nato London, čigar zaključki so se tokrat zmanjšali za nad 660 tisoč din in Dunaj, katerega je bilo potom privatnega kliringa zaključeno za 620 tisoč dinarjev manj. Nasprotno pa je bilo tokrat dokaj deviznih zaključkov v Pragi, in sicer največ dne 26. oktobra 1936.

Narodna banka je dajala na poedinih borznih sestankih po nekaj Pariza, Curiha oziroma Londona, in sicer v obsegu dosedanjih dnevnih deviznih kontingentov.

Skupni devizni promet v mesecu oktobru je znašal din 24.403.192-75 in je za skoro 6 1/2 milijona din večji kot v septembru 1936.

Notice privatnih kliringov so bile za:

Table with columns: Devize, S primo Narodne banke Povpr. Pon. din. Rows include angleški funt, avstrijski šiling, nemška marka.

Od ponedeljka 26. t. m. dalje so notirale devize pretežno z rastočo tendenco in dosegle na včerajšnjem borznem sestanku tole tečajno razliko: Amsterdam + 10'01 poena, Berlin + 2'50, Bruselj + 1'25, London + 0'10 in Pariz + 0'05 poena. Nasprotno pa so včeraj beležili na bazi nočic od 26. t. m. New York, Praga in Trst. Edini Curih je ostal povsem nespremenjen.

Table with columns: Devize, Narodne banke Povpr. Pon. din. Rows include Amsterdam, Berlin, Bruselj, Curih, London, New York, Pariz, Praga, Trst.

Efektno tržišče

Tendenca za državne papirje stalna.

Izmed privatnih vrednostnih papirjev so tudi tokrat notirale le delnice Trboveljske premogokopne družbe, in sicer na ponedeljkovem (26. t. m.) ter pelkovem borznem sestanku din 180— v

popraševanju, a din 190— v ponudbi, dočim so beležile najnižje, t. j. din 175— (denar) din 185— (blago) dne 29. t. m. Najviše din 185— do 195— pa 30. t. m.

Od državnih efektov so notirali začetkom oziroma koncem tega tedna samo ti-le:

Table with columns: % inv. pos., % Blair, % Seligm., % agr. obv., % Begl., % voj. škod. Rows include 26. X., 30. X. with values.

Žitno tržišče

Tendenca stalna.

Zaključeno je bilo v tem tednu le par vagonov koruze in pšenice. Cene so nekoliko popustile, in sicer činkvantin za din 2'—, umetno sušena koruza in slavonski oves za din 6'—, ajda za din 4'—, bačka, banatska in bosanska pšenica pa za din 3'— pri 100 kg.

Tudi mlevski izdelki so notirali nižje. Tako se je pocenila pšenična moka za din 5'—, debeli pšenični otrobi za din 3'—, a drobni za din 2'— pri 100 kg.

Na včerajšnjem borz. sestanku so bile dosežene te cene:

Table with columns: Žito, din, din. Rows include Koruza: činkvantin sremški, zdrav, suh, rešetan, feo. vagon naklad., postaja, 126'— 128'—, umetno sušena koruza, dobava promptna, plačljivo proti duplikatu, 87'— 89'—, umetno sušena koruza, dobava december 1936 in januar 1937, plačljivo proti duplikatu, 92'— 94'—.

Oves: zdrav, suh, rešetan, feo. vagon slavonska postaja, plačljivo proti duplikatu, 101'— 104'—.

Ajda: zdrava, rešetana, siva, pariteta Ljubljana, 131'— 135'—.

Pšenica: banatska, 79 kg, 2% primesi, zdrava, suha, rešetana, plačljivo proti duplikatu, 160'— 162'—.

bačka, 78 kg, 2% primesi, zdrava, suha, rešet., plačljivo proti duplikatu, 160'— 162'—.

bosanska, 77 kg, 4% primesi, zdrava, suha, rešetana, plačljivo proti duplikatu, 155'— 158'—.

Rž: nova, 72 kg, 2% franko vagon baranjska postaja, 130'— 135'—.

Mlevski izdelki:

Moka: pšenična Og, banatska postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu, 255'— 260'—.

pšenična Og, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu, 255'— 260'—.

pšenična 2, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu, 235'— 240'—.

pšenična 5, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu, 215'— 220'—.

Otrobi: pšenični, debeli, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja, 104'— 106'—.

pšenični, drobni, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja, 88'— 90'—.

Lesno tržišče

Tendenca nespremenjena mlačna.

V prejšnjem tednu se je pojavilo v Jugoslaviji mnogo kupcev iz Nemčije, ki so iskali zlasti jelovino in smrekovino pa tudi lipovino in borovino. Zanimali so

se za blago I., II., in III. kakovosti. Večinoma so povpraševali po rezani jelovini, ki pa mora biti absolutno paralelna, t. j. prizmirana. To zanimanje pa je le posledica dejstva, da je Nemčija prekinila vse trgovske stike z Rusijo in je trgovina s sosednimi državami, ki zahtevajo plačilo v zlatu, zelo otežkočena. Nasprotno pa smo mi v Nemčiji, kot znano perfekuirali mnogo naročil, čijih plačilo in izmenjava blaga obojestransko konvenira, zbog česar izgleda, da se bodo izplačila vršila precej hitro. Baš ta nepričakovani preobrat in kupci iz Nemčije, ki po večini niti niso pristni Nemci, pa je naše producente kolikor toliko iznenadil, da celo nimajo pravega zaupanja. Vendar pa znaki kažejo, da pri teh kupčijah ne bo posebnih komplikacij, o čemer nas bodo itak prepričali že prihodnji tedni.

Z Italijo si še vedno nismo na jasnem in trgovina v lesu zaenkrat še popolnoma počiva. Naravnost nestrpno pričakujemo kakoga prekreta v tem pogledu, ker naše stare zaloge vendarle konvenirajo za izvez v Italijo tako glede kakovosti, kakor tudi glede dimenzij.

Les:

Table with columns: Les, din, din. Rows include Smreka, jelka; Hlodi I., II., monte; Brzovjani drogovi; Bordonali merkantilni; Filerji do 5/6; Trami ostalih dimenzij; Skorete, konične; 16 cm naprej; Skorete, paralelne; 16 cm naprej; Skorete, podmerne; 15 cm; Deske-plohi, kon.; 16 cm naprej; Deske-plohi, par.; 16 cm naprej; Kratice, za 100 kg; Bukov; Deske-plohi, naravni, neobrobjeni, monte; Deske-plohi, naravni, ostrorobi, I., II., . . .

Črna kronika

Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo to okrožnico o otvorenih in končanih konkurzi in prisilnih poravnava izven konkursa za čas od 1. do 15. oktobra.

Otvorjeni konkurzi: Primorska banovina: Klarič Paval, Makarska. Zetska banovina: Župa Šaban Murat, Kos. Mitrovica. Vardarska banovina: Šaška Sterija, Skoplje.

Razglašene prisilne poravnave: Savska banovina: Hrzenjak Julio, Crikvenica. Vrbaska banovina: Plavčič & Gjukanović, Banjaluka. Drinska banovina: Holuščić H. Muhamed H., Sarajevo. Primorska banovina: Duvnjak Ahmet, trg. manuf., Mostar. Donavska banovina: Kunetz Braća, Subotica.

Končna konkurna postopanja: Primorska banovina: Banić J. i R., Mostar, Gujić Ibrahim, Ljubuški. Donavska banovina: Moravska štedionica, Zabari, Velikić Radovan, Gruže. Moravska banovina: Kostić Svetozar, Piroć; Urošević Milan, Boljevac. Beograd, Zemun. Pančev: Obradović Marjan, Beograd; Začko M. Popov, Beograd.

Potrjene prisilne poravnave izven konkursa: Savska banovina: Brössler Dr. Drago, Zagreb, samolastnik tt. »Thalia-film«, zavod za posojanje filmov in tt. Dr. Drago Brössler; Zrinji Marija, Sušak. Vrbaska banovina: Kotlić Nikola, Dobrljin. Primorska banovina: Banića R. sinovi, Mostar. Zetska banovina: Petrak Stjepan, Hercegovina.

Podatke za Dravsko banovino smo izpustili, ker jih objavljamo sproti. Vse druge podatke, kakor o narokih, kvotah itd. daje tajništvo društva. — Op. ured.

SLOVENIA-TRANSPORT Ljubljana

Telefoni: 27-18, 37-18, 37-19 carinska pisarna 24-19 po uradnih urah.

Tarifni biro

v vseh carinskih in železniških zadevah — Tarifi — Proračuni — Kontrola carinskih deklaracij, tovarnih listov itd. — Reklamacije — Inkaso — Vse tovrstne informacije brezplačno.

Deske-plohi, parjeni, neobrobjeni, monte 255'— 285'—

Deske-plohi, parjeni, ostrorobi, I., II., . . . 475'— 535'—

Hrast: Hlodi I., II., . . . 170'— 220'—

Bordonali . . . 730'— 810'—

Deske-plohi, neobrobjeni boules . . . 800'— 830'—

Deske-plohi, neobrobjeni, I., II., . . . 630'— 750'—

Deske-plohi, ostrorobi (podnice) . . . 750'— 810'—

Frizi I., širine 5, 6 in 7 centimetrov . . . 630'— 710'—

Frizi I., širine od 8 cm naprej . . . 740'— 810'—

Oreh: Plohi, neparjeni, I., II., 820'— 900'—

Plohi, parjeni, I., II., 870'— 950'—

Parketni: hrastovi, za m² . . . 47'— 55'—

bukovi, za m² . . . 30'— 35'—

Želez. pragovi 2'60 m 14x24

hrastovi, za 1 komad 34'— 36'—

bukovi, za 1 komad 22'— 24'—

Drva: bukova, za 100 kg . 10'50 12'—

hrastova, za 100 kg . 9'— 10'36

Oglje: bukovo, za 100 kg . 35'— 40'—

»canella«, za 100 kg . 40'— 44'—

Povpraševanja. I/IIa jesenovina, od 20 cm naprej, 50—100 m/m, 2—5 m.

IIa hrastove frize: v debelini 25 milimetrov, v širinah 5, 6, 7, 8, 9 in 10 cm, v dolžinah od 25 do 95 cm in od 1 m dalje.

Ia neparjene in parjene bukove stebre (sevrons) v raznih dimenzijah, ki se interesentom naknadno sporoče. Zaključi se lahko blago, ki bi se izdelovalo v prihodnjih mesecih.

Ponudbe. Smrekove-jelkove deske 18/24/28 mm.

Neobrobjeni lipovi plohi v kvaliteti monte.

Bukova drva.

novi. Vardarska banovina: Štamparsko-industrijsko preduzeće Vasilija Dimitrijevića, Skoplje. Ustavljene prisilne poravnave: Zetska banovina: Vlašić Pavo Korčula.

Zunanja trgovina

Češkoslovaška zahteva, da se odloži definitivna sklenitev sporazuma o ustanovitvi jugoslovanske družbe za izkoriščanje petrolejskih polj v Romuniji in Jugoslaviji. Češkoslovaška želi, da bi se ustanovila skupna češkoslovaško-jugoslovansko-romunska družba in da bi bila nova družba last Male antante. Po časopisnih vesteh bo češkoslovaški želji ustrezno.

Zveza jugoslovanskih izvoznikov je zaključila z Nemčijo večjo dobavo živih gosi. Cene so zelo ugodne.

Romunija je izjavila, da ladijske takse na Donavi ne bodo zaradi devalvacije valut povišane.

Nemčija je uvozila v času od 1. avgusta 1935 do 31. avgusta 1936 74.400 stotov naše konoplje, od katere je prodala v tujino 9.200 stotov.

Sovjetska vlada je sklenila, da nakupi vse pomaranče v okolici Valencije, če bi Nemčija bojkotala špansko blago, ki prihaja iz ozemlja madridske vlade.

Velika ležišča niklja so bila odkrita v severno zapadnem delu Kanade.

Blasnikova Velika Pratika za 1. 1937. je zopet izšla. Ta naš ljudski koledar je med Slovenci najbolj priljubljen in domač. Celo naši izseljenci ga radi naročajo ker jih spominja na domovino in mlada leta. Cena enemu izvodu je 5 din Dobi se v tiskarni J. Blasnikova nast. v Ljubljani, Breg 10—11. in v trgovinah. Poleg Velike Pratique je izšla tudi Mala pratika za 1. 1937, ki velja samo 2 din 50 par. Ta je razširjena zlasti na Stajerskem, kjer se je doslej neupravičeno šopiril nemški »Bauernkalender« iz Gradca.

Naša zunanja trgovina v septembru

Kakor smo že poročali, je bil naš izvoz v septembru tako visok, kakor že ne 5 let, namreč od avgusta 1931 dalje. V naslednjem omenjamo najvažnejše predmete, ki smo jih izvozili (po vrednosti v milijonih din):

šenice	120,3
koruze	4,9
šenične moke	0,9
otrobi	2,2
fižol	4,3
sveže sadje	47,5
suhe češplje	3,8
pekmez	0,6
vina	0,3
zdravilne rastline	2,1
opij	1,5
hmelj	26,7
tobak v listih	8,6
konoplja	8,5
konji	5,5
govedo	8,7
prešiči	39,9
drobnica	10,1
perutnina	1,5
sveže meso	12,2
predelano	2,5
svinjska mast	7,4
surovo maslo	0,4
kačkavalj	2,3
jajca	6,7
puh	5,3
goveje kože	1,3
telečje	0,2
ovčje	1,5
jagnjetne	5,4
jarčje	2,3
drva	0,2
gradbeni les	36,9
ogljje	0,6
hrastovi želez. pragi	0,4
lesni izdelki	3,7
ekstrakti: kostanjevi	0,6
hrastovi	5,1
smrekovi	0,2
kavstična soda	1,4
kaleijev karbid	1,1
cianamid	0,9
ferosilicij	0,5
cement	8,9
surov baker	33,4
druge rude	17,1
skupno	504,1

Uvozili pa smo:

	milijon din
surov bombaž	8,9
predivo	25,2
tkanine	15,8
drugo blago	0,9
druga rastlin. vlakna:	
predivo	6,7
vreče	1,4
železo	7,7
pločevina	4,2
žice	0,9
cevi	1,0
žel. in most. material	10,0
plugi	0,5
razni železni izdel.	16,2
volna:	
ovčja surova	5,8
predivo	8,3
tkanine	30,0
drugo blago	0,8
svila:	
predivo	8,2
tkanine	0,8
petrolej	0,6
surova nafta	4,3
olje za mažo	0,9
parafin	1,8
nepredelane kože	12,4
kože za sedlarstvo	1,7
steklo	0,6
neoluščen riž	1,1
južno sadje	1,8
surova kava	4,9
čaj	0,3
premog	8,2
oljnate rastline	0,5
semena	1,4
staro železo	2,2
bakreni izdelki	1,1
stroji, aparati	26,7
elektrotehn. predm.	12,1
prevozna sredstva	12,8
klobuki	0,6
zdravila	3,4
organske barve	5,3
porcelanasti izdelki	2,2
tiskovni papir	2,1
pnevmatika	1,1
surov loj	2,3
skupno	352,1

Sirite »Trgovski list«!

Doma in po svetu

Pravosodno ministrstvo je dovolilo kredit 2 milijona din za dovršitev doma nedoletnih v Sarajevu. **Za zgradbo pravosodne palače v Splitu** se bo rezerviral kredit pet milijonov din, kakor je izjavil minister dr. Subotić.

Zračni potniški promet med Beogradom in Zagrebom je bil zaradi velike frekvence podaljšan do srede novembra.

Novi proračun splitskega okrožnega urada za zavarovanje delavcev je določen na 9,6 milijona din.

V Split je prišlo v času od 1. marca do 31. avgusta 1936 307.000 potnikov.

Za razširjenje poštnega posloja v Banjaluki je dovolilo poštno ministrstvo 1 milijon din.

Na izredni skupščini jugoslovanske delniške družbe Philips v Beogradu je bilo sklenjeno, da se delniška glavica zviša od 1 na 5 milijonov din z izdajo 4000 novih delnic po 1000 din. Nova glavica bi se uporabila za zgraditev tvornice radijskih aparatov v Srbiji.

Elektrarna Fala namerava zgraditi daljnovid napetosti 35.000 voltov od Ljutomera do Križevcev.

V vseh madjarskih šolah se revizionizem kar oficijalno propagira. Na hodnikih šol vise revizionistični zemljevidi in profesorji razlagajo učencem, kaj bi vse moralo postati zopet madjarsko in kako bi se to moglo doseči. Da so v vseh teh krajih Madjari v velikanski manjšini, seveda profesorji ne povedo.

Kralj Edvard VIII. je sprejel v posebni avdienci odposlanca Zveze bivših nemških bojevnikov.

Novi nemški veleposlanik v Londonu v. Ribentropp je prišel v London z velikanskim pompom, kakršnega dosedaj še ni razvil noben veleposlanik. Ima nič manj ko 5 luksuznih avtomobilov in poleg tega še svoje posebno letalo. Palača nemškega poslanstva se preurejuje ter je bila dokupljena še ena hiša, da bo palača dovolj velika tudi za velike družabne prireditve. Kljub vsemu temu pompu pa je v. Ribentropp doživel že svoj prvi neuspeh. V prvi izjavi, ki jo je dal novinarjem, je namreč izjavil, da bo deloval za zbliznanje med Anglijo in Nemčijo, da pa smatra za nujno, da se nastopi proti Sovjetski Rusiji, ki da najbolj ogroža svetovni mir. Angleški listi odločno odklanjajo to izjavo in poudarjajo, da hoče Anglija z

vsemi državami živeti v miru. Neki list pa Ribentroppu naravnost pravi, da naj pove svoji teti, da je Rusija tista država, ki najbolj ogroža svetovni mir.

Kako silno je že napredovalo oboroževanje Nemčije, kaže poročilo, ki ga je objavil praški »Venkov« od svojega ženevskega poročevalca, ki je bil te dni v Nemčiji. Ta pravi, da ima danes Nemčija že 10 divizij po 600 težkih tankov in da jih bo imela v dveh letih 12. Utrdbe ob Renu so gotove in v vsaki trdnjavi je 50 letal. Nemci bi mogli v primeru vojne s svoje meje obstreljevati Pariz. Vsak dan se izdela v Nemčiji 10 težkih topov, 1000 strojnih pušk in na desetine letal. Nemška vojaška uprava ima baje tudi posebna sredstva, da more ustaviti na daljavo delovanje vsakega elektromotorja, s tem tudi vsak avtomobil in vsako letalo.

Notranja situacija v Palestini se vidno boljša in so se začeli prvi oddelki angleške vojske že vračati v Anglijo.

Madriška vlada je odredila splošno mobilizacijo vseh moških od 20. do 45. leta.

Med prestolnicami skandinavskih držav se vodijo pogajanja, kako bi si vse skandinavske države medsebojno pomagale z oskrbovanjem živil, če bi izbruhnila v Evropi vojna.

Veliki japonski manevri bodo v okolici Pekinga, kar je naravno kitajsko prebivalstvo zelo razburilo.

V zadnjem času je nastalo na angleških letališčih že več misterioznih požarov.

Silovit vihar je divjal nad Atlantskim oceanom, da se je cela vrsta manjših ladij potopila. Celo največji parnik na svetu »Queen Mary« je od viharja tako trpel, da je bilo nad 50 potnikov in moč posadke težko ranjenih zaradi silnega gibanja ladje.

Dobave - licitacije

Dne 19. novembra bo pri ekonomskem odeljenju generalne direkcije drž. žel. v Beogradu ofertna licitacija za prodajo 85.390 kg odstružkov (pepela) od bele koline.

Dne 9. novembra bo v inženirskem oddelku štaba Dravske divizijske oblasti v Ljubljani ofertna licitacija za popravilo objektov v vojašnici »Kralja Aleksandra I.« v Ljubljani.

(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.)

Radio Ljubljana

Nedelja, dne 1. nov.: 8.00: Saint Saens: Simfonija v c-molu za orkester, orgle in 2 klarinje. (Plošče) — 8.30: Telovadba, vodi prof. Dobovšek) — 9.00: Čas, poročila — 9.15: Klavir in harmonij (gdč. Melita Gnjezda, g. Dimitrij Kaškarov) — 9.45: Verski govor (dr. R. Tominec) — 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz stolne cerkve — 11.00: Plošče — 11.15: Otvoritev razstave mladih slov. kiparjev in slikarjev — prenos iz Jakopičevega paviljona — 11.30: Otroška ura (vodi gdč. Vencajzova) — 12.00: Opoldanski koncert radijskega orkestra — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Zborovske pesmi (plošče) — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: a) Otožne slovenske nar. pesmi poje gdč. Vida Rudolfova — b) Naši grobovi (g. prof. Mirko Avsenak) — 20.30: Hanica gre v nebesa (Gerhart Hauptman), Igrajo člani rad. igralske družine — 21.30: Reproduciran orgelski koncert — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Resna glasba (izvaja Radijski orkester).

Ponedeljek, dne 2. nov.: 12.00: Predigre (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Solistični koncert: plošče in pozavnja (g. Vrhovnik Karel, pri klarinju g. prof. M. Lipovšek) — 14.00: Vreme, borza — 18.00: Zdravniška ura: O zraku (g. doktor Anton Breclj) — 18.20: Pucini: Madame Butterfly, fantazija (plošče) — 18.30: Slovenska narodna pesem — uvodno predavanje (France Marolt) — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Zanimivosti — 20.00: II. koncert Ljubljanskega godalnega kvarteta (Leo Pfeifer, Franc Stanin, Vinko Šušteršič, Gustav Müller) — 20.40: Na grobovih naših davnih prednikov (g. Vladimir Regally) — 21.00: Mrtvim v spomin (igra Radijski orkester) — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Lahka glasba (radijski orkester).

Torek, dne 3. nov.: 11.00: Solska ura — 12.00: Venčki starih in novih napevov (plošče) — 12.45: Vreme: poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Ukrajinske narodne pesmi (plošče) — 14.00: Vreme, borza — 18.00: Pester spored (radijski orkester) — 18.40: Vzgoja za socialno mišljenje, čutenje in dejanje (dr. Karel Ozvald) — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura — 19.50: Zabavni zvočni tednik — 20.00: Skladbe Paula Linke-ja (izvaja radijski orkester) — 21.00: Za odh in zabavo (sodelujejo: Pevski tercet Stritar, prof. Marjan Lipovšek, Antonovič (kitara), Heršlag (kitara, ozir. mandolina) — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Plesna glasba (radijski jazz).

Stev. 11980/II.

Nabava.

Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje na dan 18. novembra 1936 neposredno pismeno pogodbo za dobavo ca 5000 kg žel. črne pločevine razne debeline. — Ostali pogoji pri podpisani.

Direkcija drž. rudnika Velenje, dne 28. oktobra 1936.

31. oktober mednarodni dan varčevanja!

Ze preko 4.000 vlagateljjev je do 15. oktobra 1936 naložilo pri

MESTNI HRANILNICI LJUBLJANSKI

nad Din 45.000.000 — novih vlog

Nove vloge vedno izplačljive brez omejitve, za vse jamči

Mestna občina ljubljanska

KLISEJE

vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše klisarna ST. DEU LJUBLJANA DALMATINOVA 13

VELETRGOVINA kolonijalne in špecerijske robe

IVAN JELAČIN Ljubljana

Zaloga sveže prazhene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba! Zahtevajte cenik!

L. M. Ecker sinova

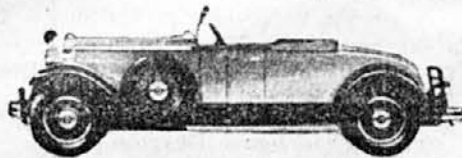
- Splošno kleparstvo
- leso-cementne strehe
- strelovodne naprave
- vodovodne inštalacije

Slomškova ulica 4 TELEFON 29.33

Gospodje trgovci! S prodajo novega »RUTHAX« emajl-laka

najpopolnejšega sredstva za pleskanje, imate brez vsakega rizika velik in stalen zaslužek. Pišite glavnemu zastopniku: Commerce d. d., Ljubljana, Krekov trg 10.

BOSCH-SERVICE

Izvršujem vsa popravila magnetov za avtodynamo, zaganjače (Anlasser) ter vso električno napeljavo na avtomobilih in motociklih. Lastne naprave za polnjenje akumulatorjev. Vedno v zalogi vsi tovrstni Bosch-proizvodi

J. KRALJIČ, LJUBLJANA GOSPOSVETSKA C. 13 -- Tel. 25-35

Krznarska obrt

SMOLE JOSIP

Šelenburgova ulica 7/II, nasproti glavne pošte

Kot večletni krznarski mojster pri tvrdki DRAGO GORUP jamčim za solidno delo ter se cenjenim damam priporočam

KNJIGOVEZNICA JUGOSLOVANSKE

TISKARNE

reg. zadr. z o. zav.

LJUBLJANA, KOPITARJEVA 6

Nudi poizredno nizkih cenah: Salda-konte, štrace, journale, šolske zvezke, mape, odjemalne knji-

žice, risalne bloke itd.